

Bijdrage D66

Tussenbalans 2012 OIJS

MdV,

Nu we letterlijk weer de balans hebben opgemaakt, wil ik - halverwege de zittingsduur van dit College – ook maar weer eens de politieke balans opmaken. Mijn verhaal bestaat uit drie delen:

I Hoe staan we er voor?

III Hoe komt dat?

III Wat nu te doen?

I Hoe staan we er voor?

Hierbij wil ik het over 2 zaken hebben:

*** Hoe staan we er beheersmatig voor, mede op basis van het oordeel van onze accountant?**

*** Hoe staan we er financieel voor?**

1 Beheersmatig oordeel van D66 over ons gemeentebestuur

De aanwezigheid van de accountant in de raadsrotonde was overtuigend en ook onthullend. De accountant legt de vinger op een reeks belangrijke manco's bij het beheer door het College. Ik ga ze niet allemaal herhalen, maar noem alleen maar:

Er is:

- geen intern controleplan
- geen actuele budgetbeheersregeling
- geen structureel systeem van risico-management
- geen contractenregister

geen beleid over risico's bij Verbonden Partijen

Dat is een onthutsend lijstje, dat helaas ook niet erg nieuw is.

Vervolgens doet de accountant een reeks verstandige aanbevelingen.

Als Raad moeten wij dit serieus nemen. Wij begrepen in de rotonde dat het College dat ook van plan is en al in september met een notitie komt. En wij geven nu al ons oordeel mee: ongeacht de financiële situatie zullen we de aanbevelingen echt moeten uitvoeren, ook al gaat dat extra menskracht kosten.

En ik kan er nu niet omheen om de vinger te leggen op nog twee onverkoopbare zaken: Ik zal niet in details treden, maar het is natuurlijk onverteerbaar, dat het College zowel de eigen regels als ook landelijke wetgeving met voeten treedt. Het College gaf namelijk zelf vele malen opdrachten uit, die volgens het aanbestedingsbeleid niet op die manier hadden mogen

worden uitgevoerd. Onrechtmatig handelen, noemt de accountant dat. Ik kom daar straks op terug.

En natuurlijk is het ook onrechtmatig, dat het College de wet FIDO – die de financiering van de gemeentelijke huishouding regelt - gewoon aan de laars lapt. We overtreden met vele miljoenen de kasgeldlimiet en ook de rente-risiconorm. En dat terwijl er in de begroting nog was meegedeeld, dat er geen vuiltje aan de lucht was op dit gebied. Het kan toch niet zo zijn, dat een mede-overheid de regels van de overheid gewoon maar aan de laars lapt? Kan de wethouder uitleggen, waarom hij zich niet aan de wet houdt? Toch niet, omdat er aan deze wet geen sancties zijn verbonden?

En dan nu het belangrijkste deel van de huidige stand van zaken:

2.. Hoe staan we er financieel eigenlijk voor?

De financiële situatie is volstrekt duidelijk. Ik noem puntsgewijs even de belangrijkste zaken uit de alle toegestuurde stukken:

- Volgens persberichten hebben we het **in het jaar 2011** netjes gedaan volgens de wethouder, want we hebben een klein plusje! Was dat maar waar.. Ik noem dit wel erg creatief omgaan met de cijfers. We hebben namelijk in 2011 door eigen beleid zo'n 8 mln meer uitgegeven dan we hebben ontvangen. We hebben ook nog een grote meevaller van bijna 1,4 mln, onder andere omdat het Rijk nabetalingen heeft gedaan.. Reken maar even mee: 8 mln teveel uitgeven en daartegenover 1,4 mln meevallers door rijksbeleid levert een gat op van 6,6 mln. Daarom hebben we opnieuw een greep in de kas gedaan, maar we hebben zo 'n 7 mln uit de reserves gehaald. Daarom houden we zogenaamd ruim 4 ton over. Als die onverwachte meevaller er niet was geweest hadden we een tekort van 6 ton gehad in plaats van 4 ton over gehouden. Bij onze beoordeling van het Collegebeleid over 2011 moet de conclusie dus zijn, dat de gemeente "op eigen kracht" gewoon weer een tekort had gehad.

Bovendien staat er nog een gevoelig foutje in de jaarrekening. Op pagina 112 wordt het weerstandsvermogen van de gemeente weergegeven. Daar staat, dat we 25,5 mln aan weerstandsvermogen "over" hebben, dus meer geld hebben dan de risico's die we hebben berekend. Maar daarbij is vergeten, dat we al jaren geleden hebben afgesproken, dat er altijd minstens een buffer van € 4,2 mln moet overblijven en dat we niet terug willen gaan naar een vermogen van nul euro... Is dit gewoon vergeten, of is dit het begin van nieuwe beleid? Ik vrees dat dit gewoon vergeten is...

Als we deze buffer van 4,2 mln optellen bij de boterzachte "stille reserves", die de wethouder ook onterecht meerekent als weerstandsvermogen, ziet ons weerstandsvermogen er heel anders uit. We hebben dan geen 25,5 mln weerstandsvermogen, maar 25,5 mln minus de vergeten buffer van 4,2 mln en minus de stille reserves van 13 mln. Een heel gereken, maar

de conclusie is toch, dat we er veel slechter voorstaan dan de wethouder ons wil doen geloven. Geen 25,5 mln, maar RUIM 8 mln hebben we dan nog vrij beschikbaar voor directe inzet in noodgevallen. Ik hoor graag zijn antwoord op mijn constatering, dat hij gewoon een foute berekening heeft gemaakt...

-In **2012** loopt de begroting op het eerste gezicht redelijk in de pas met de afspraken van november vorig jaar. Twee zaken vallen op: de geplande bezuinigingen zijn voor dit jaar niet te halen, waardoor er alternatieven gevonden moeten worden. En er is zelfs een tekort, wat doorgeschoven gaat worden naar de begroting 2013.

- En wat staat ons te wachten voor **de komende jaren**? We moeten in de komende jaren uiteindelijk 6,5 mln bezuinigen, waarvan we voor zeker de helft nog moeten bedenken, hoe we dat gaan doen. En nu blijkt uit de Voorjaarsnota, dat daar in deze coalitieperiode nog eens 1,4 mln bijkomt. Dus: we moeten in de komende jaren in totaliteit nog bezuinigingen vinden voor een slordige 4,5 tot 5 mln. Structureel, dus dat komt elk jaar weer terug. En dat terwijl we reëel nog maar **zo'n 8 mln** over hebben. En tegenover die 8 mln staan dan nog de risico's van de woonvisie die zeker voor de helft zullen worden opgemaakt. En dan hebben we het nog niet over zaken zoals:

de aangekondigde tekorten van Wedeo,

de financiële gaten van de DRU cultuurfabriek,

de door de vergrijzing oplopende uitgaven van de WMO,

de achterstand in het onderhoud van de wegen,

het sociale plan voor de boventallige medewerkers

de overdracht van de AWBZ en de jeugdzorg

En als dat nu alles was; maar de perspectieven zijn uiterst ongunstig. Na de 18 miljard, die op basis van het Kunduz- oftewel Lente-akkoord op het landelijk niveau gaan worden bezuinigd, spreken de ambtenaren nu al over de noodzaak om nog eens 20 miljard extra te bezuinigen om over een jaar of vier weer een beetje op orde te zijn. Ook aan die 20 miljard zullen wij een bijdrage moeten leveren. Reken dan maar op weer een miljoen minder. We moeten daar in het meerjarenperspectief echt rekening mee houden en niet door daar maar even weer een gemakkelijk PM-postje neer te zetten..

Mijn conclusie is volgens mij onvermijdelijk: we staan er zeer, zeer slecht voor.

Het doet het natuurlijk leuk bij de inwoner dat je een nieuw zwembad voor een miljoentje of acht wil gaan bouwen. Maar waar ga je dat van betalen? Of vindt je het als gemeentebestuur niet erg dat je onder toezicht van de provincie komt te staan? En dat dan vervolgens de OZB met naar schatting een slordige 50% omhoog moet. Heren van deVVD, U weet zeker dat u dit beleid ondersteunt?

Maar eerst iets over de oorzaken van de problemen.

II Hoe komt het nu, dat we er zo slecht voor staan?

Ongetwijfeld is de financiële situatie voor een heel groot deel te wijten aan de bankencrisis en de daaropvolgende eurocrisis. Dat overkomt een gemeente gewoon. Maar er is helaas een heel belangrijk deel eigen beleid en dat moeten de coalitiepartijen zich zelf aanrekenen. Dankzij hun luchtkastelenbeleid zitten onze inwoners nu met de gebakken peren.

Eerst de woonvisie: in totaliteit zou dat ons wel eens 26 mln kunnen gaan kosten. 11,8 mln hebben we inmiddels al opzij moeten zetten en de rest staat op het lijstje Risico's. Ook daar is de bankencrisis natuurlijk een oorzaak. Maar het streven naar 50.000 inwoners op basis van de dromen van de PvdA is toch echt eigen beleid geweest. En mede daarom hebben wij naar verhouding veel meer woningen in de planning dan de andere Achterhoekse gemeenten. Dus echt eigen beleid met 50% meer bouwplannen dan het gemiddelde van de gemeenten om ons heen.

Dan de beleidskeuzes van deze coalitie: We hebben het al vaker gezegd en herhalen het nog eens: Uw keuzes zijn de onze niet! U gaat al jaren door met het pompen van vele miljoenen in het DRU-Complex. En voor alle duidelijkheid: wij zijn NIET tegen de DRU-plannen op zich. Natuurlijk hebben ook wij graag een mooie eigen Cultuurfabriek en ook de andere plannen – bijvoorbeeld met de Afbramerij- zouden wij graag gerealiseerd willen zien. Maar al enkele jaren waarschuwen wij ervoor, dat daar gewoon geen geld genoeg voor is. Die plannen gaan ten koste van het aanzien en de basisvoorzieningen van de gemeente. En dat gebeurt nu toch gewoon? Steeds vaker worden we al door belangengroepen en individuele inwoners aangesproken over de verpaupering van de kernen. Het snel groeiende aantal dorpsontsierende woningen. De armoedige grasveldjes die verschijnen, de scheuren en gaten in de wegen. Een enkel opgeknapt centrum doet aan dat brede beeld van een aftakelende gemeente niets af. Het is direct te linken aan het geloven in de dromen van de PvdA en het uitgeven van geld aan de DRU-plannen.

En het einde is nog lang niet in zicht. Ondanks dat het onderhoud van de wegen echt problematisch is, de riolen letterlijk instorten, en we de WMO fors korten, wordt alles op alles gezet om het feestje van de DRU niet te bederven.

Onze conclusie is: het College is blind voor de feiten en blind voor de reacties van de inwoners. Wat is er gebeurd met de adviezen van de burgerjury. Voorzitter het kan altijd nog erger. dit college heeft ook een volledige blinde vlek wanneer het om inschatten van risico's gaat. Ondanks dat alle seinen al jaren op rood staan en dat ook de provincie hier al jaren voor heeft gewaarschuwd, gaat u gewoon door met het opmaken van de reserves en het doen van onverantwoorde uitgaven. Dat moet nu toch echt gaan veranderen..De wal keert nu het schip.

III Wat nu te doen?

De voorjaarsnota is op een punt duidelijk. Er moeten d op korte termijn en wel voor de meerjarenbegroting 2013 – 2016 forse extra bezuinigingen worden gevonden. Daarover moet er in november a.s. volledige duidelijkheid zijn. Als dat niet het geval is, zal de provincie echt gaan ingrijpen. D66 is daar geen voorstander van, maar vraagt zich op het moment af of het nog op een realistische manier te vermijden is.

Zoals aangegeven is er nog een algemene reserve, NA AFTREK VAN DE DOOR HET COLLEGE ZELF OPGEGEVEN RISICO'S van zo'n 8 miljoen euro. Ondanks dat we herhaaldelijk hebben gewezen op de financiële kwetsbaarheid van de gemeente zien we zelfs nu nog geen verandering in de gedragslijn. Het ene voorstel voor de investering van miljoenen volgt het andere nog steeds op. En dat terwijl het onweer al is losgebarsten en nog vele donderbuien in aantocht zijn. Het geld is gewoon op. Zelfs zonder te kijken naar de gevolgen van zaken zoals schatkistbankieren, de wet Hofs, de risico's van garantiestellingen en zo verder.

Op voorstel van de oppositie, het CDA, komen we nu met een on-orthodoxe aanpak, en zetten we in op bezuinigingspolderen. Het proces is nog te jong om daar heel hoge verwachtingen van te hebben. Maar als het lukt is dat te danken aan oppositie, die nemen hun verantwoordelijkheid. Wanneer neemt u de uwe?